

പുതിയ സമീപനത്തിലേക്ക്

2.1 ആമുഖം

വിദ്യാഭ്യാസചരിത്രത്തിലെ ഏറ്റവും ശ്രദ്ധേയമായ പരീക്ഷണത്തിന് കേരളം ഒരുങ്ങുകയാണ്. 2005 ലെ ദേശീയ കരിക്കുലം ചട്ടക്കൂടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രീ-പ്രൈമറി മുതൽ ഹയർ സെക്കൻഡറി വരെയുള്ള പാഠ്യപദ്ധതിയെ പുനരാവിഷ്കരിക്കാനുള്ള ശ്രമമാണിത്.

പാഠ്യപദ്ധതി പുനരാവിഷ്കാരങ്ങൾ നമുക്ക് പുതിയതല്ല. 1964 ൽ എൻ.സി.ഇ.ആർ.ടി രൂപം കൊണ്ടതിനു ശേഷം അവരുടെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിച്ചുള്ള സിലബസ് നാം നടപ്പിലാക്കിയതാണ്. 1975ലെ ദേശീയ കരിക്കുലവും നമ്മൾ പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കാരങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗിച്ചു. 1986 ലെ വിദ്യാഭ്യാസനയവും അതനുസരിച്ച് കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റ് രൂപം നൽകിയ പ്രവർത്തനപരിപാടിയും (പ്രോഗ്രാം ഓഫ് ആക്ഷൻ) നാം ഏറ്റെടുക്കുന്ന നടപ്പിലാക്കി. എങ്കിലും, കേരളത്തിലെ പഠനബോധന താല്പര്യങ്ങളെയും സാധ്യതകളെയും കണക്കിലെടുത്ത് സമഗ്രമായ ഒരു പാഠ്യപദ്ധതിക്ക് രൂപം നൽകാനുള്ള ശ്രമം ആരംഭിച്ചത് 1997 ലാണ്. ഏറ്റവും ആധുനികമായ വിദ്യാഭ്യാസസങ്കേതങ്ങളും രീതികളും അനുസരിച്ച് ഉദ്ഗ്രഹിത രീതി, പ്രക്രിയാധിഷ്ഠിത സമീപനം, പ്രയോഗാധിഷ്ഠിത ക്ലാസ് മുറികൾ, പഠിതാവിനെ കേന്ദ്രീകരിച്ചുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം, സമഗ്രവും നിരന്തരവുമായ മൂല്യനിർണ്ണയം തുടങ്ങിയവ അടങ്ങുന്ന പാഠ്യപദ്ധതി നിലവിൽ വന്നു. ഇവയനുസരിച്ച് പഠിച്ചുവന്ന വിദ്യാർത്ഥികൾ ഇപ്പോൾ പ്ലസ് ടു പൂർത്തിയാക്കിയിരിക്കുകയാണ്.

പുതിയ പാഠ്യപദ്ധതിക്ക് രൂപം കൊടുത്തിട്ട് പത്തുവർഷങ്ങളായിരിക്കുന്നു. അതിന്റെ നേട്ടകോട്ടങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഒരു പുനഃർചിന്തനം ആവശ്യമായ ഘട്ടമാണിത്. 2005 ലെ ദേശീയ കരിക്കുലം ചട്ടക്കൂടും അതിന് ആധാരമായ നിലപാട് രേഖകളും ഇത്തരത്തിലുള്ള സ്വയം വിമർശനപരമായ അവലോകനത്തിനുള്ള സാമഗ്രികൾ നമുക്ക് നൽകുന്നു.

2.2 ദേശീയപാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂടും കേരളവും

പുതിയ പാഠ്യപദ്ധതി നല്ലൊരു ആശയമാണെന്ന് ഇപ്പോൾ പൊതുസമൂഹം സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. പാഠ്യപദ്ധതി ഫലപ്രദമായി നടക്കുന്ന സ്കൂളുകളിൽ കുട്ടികളെ ചേർക്കാനും ആളുകൾ തയ്യാറാണ്. എങ്കിലും, പദ്ധതിയുടെ ആത്യന്തിക ഫലപ്രാപ്തിയെക്കുറിച്ച് സംശയമുള്ളവർ ഏറെയാണ്. ആവേശവും സംശയവും ഇടകലർന്ന അന്തരീക്ഷത്തിലാണ് ഇന്നത്തെ പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കാര ചർച്ചകൾ നടക്കുന്നത്. ദേശീയ കരിക്കുലം ചട്ടക്കൂടിന്റെ സമീപനം പാഠ്യപദ്ധതി ഇന്നു നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങളെ മുറിച്ചുകടക്കാനുള്ള ഉൾക്കാഴ്ച നമുക്ക് തരുന്നുണ്ട്. അതനുസരിച്ച് നിലവിലുള്ള പാഠ്യപദ്ധതിയെ പുനരാവിഷ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള സമീപനമാണ് സ്വീകരിക്കേണ്ടത്.

കേരളത്തിൽ പ്രയോഗത്തിലിരിക്കുന്ന പാഠ്യപദ്ധതിയുടെ സൈദ്ധാന്തികവും തത്ത്വശാസ്ത്രപരവും പഠനതന്ത്രപരവുമായ കാഴ്ചപ്പാടുകൾ ദേശീയ പാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂട് 2005 ഉം

ഏതാണ്ട് സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നത് കേരളത്തിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസ കാഴ്ചപ്പാടുകൾക്കുള്ള അംഗീകാരമായി കണക്കാക്കാവുന്നതാണ്.

കേരളപ്പിറവിയോടെ ജനാധിപത്യഭരണം നിലവിൽ വന്നുവെങ്കിലും വിദ്യാഭ്യാസ രംഗം ജനാധിപത്യവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടില്ല. ക്ലാസ്മുറികളിൽ അധ്യാപകനെന്ന രക്ഷകന്റെ പിതൃക്രമാധിപത്യമാണ് നിലനിന്നത്. നിശ്ശബ്ദരാക്കപ്പെട്ട അടിമകളുടെ നിലയിലായിരുന്നു വിദ്യാർത്ഥികൾ. പുതിയ പാഠ്യപദ്ധതി അധ്യയനത്തെ അധ്യാപകരുടെ കൈകളിൽ നിന്ന് അടർത്തിമാറ്റി വിദ്യാർത്ഥികളുടെ കൈകളിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. വിദ്യാർത്ഥികളെക്കൂടി അധ്യയനത്തിൽ പങ്കാളികളാക്കിക്കൊണ്ടു ക്ലാസ്മുറികൾ ജനാധിപത്യവൽക്കരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. നാടിന്റെ വികസനത്തിൽ ജനങ്ങളെ ഭാഗമാക്കുന്ന ജനകീയാസൂത്രണത്തിന്റെ മാതൃകയിൽ, ജനങ്ങളെ ഉൽപാദകരാക്കുന്ന രീതിയിൽ, ക്ലാസ്മുറികളിലെ ജനോൽപാദകരായി വിദ്യാർത്ഥികളെ മാറ്റുന്ന വിധത്തിലാണ് പുതിയ പാഠ്യപദ്ധതി നടപ്പാക്കിയത്. വളരെയേറെ വിമർശനങ്ങൾ നേരിട്ടുവെങ്കിലും പരമ്പരാഗത കരിക്കുലത്തിന് ബദലായി ചലനാത്മകമായ ഒരു നവീന കരിക്കുലം അവതരിപ്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു എന്നത് ഒരു ചരിത്രസംഭവമാണ്.

പത്തുവർഷത്തിനുമുമ്പ് പുതിയ പാഠ്യപദ്ധതി കൊണ്ടുവരുമ്പോൾ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ശേഷികൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുക, സ്വയം പ്രയത്നത്തിലൂടെ പഠനം ആഹ്ലാദകരമാക്കുക, ചുറ്റുപാടുകളെ അറിയുക, ചുറ്റുപാടുകളെത്തന്നെ പാഠപുസ്തകമാക്കി അറിവ് ഉൽപാദിപ്പിക്കുക എന്നീ ലക്ഷ്യങ്ങൾ മുന്നിൽ കണ്ടിരുന്നു. കഴിഞ്ഞ കാലങ്ങളിലെ അനുഭവങ്ങളുടെ പാഠങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ടും ഭാവിക്കേരളസമൂഹത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞുകൊണ്ടും നമുക്ക് ഇനിയും മുന്നേറേണ്ടതുണ്ട്.

ആഗോളവൽക്കരണ നയത്തിന്റെ ഫലമായി വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്ത് സംഭവിച്ച സ്വകാര്യവൽക്കരണം, സ്വാശ്രയവിദ്യാലയങ്ങളുടെ കടന്നുകയറ്റം, പൊതുപാഠ്യപദ്ധതിയിൽ നിന്നു വ്യതിചലിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ബോധനരീതികൾ, വിപണിയെ കേന്ദ്രീകരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പുതിയ കോഴ്സുകൾ, അവയോട് രക്ഷാകർത്താക്കൾക്കും വിദ്യാർത്ഥികൾക്കുമുള്ള ആഭിമുഖ്യം, ഇവയുടെ ഫലമായി പൊതുവിദ്യാഭ്യാസരംഗം നേരിടുന്ന വെല്ലുവിളികൾ, കേരളീയർക്ക് സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അമാനവീകരണം (dehumanisation), ജാതിമതസംഘടനകളുടെ വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്തുള്ള മൗലികവാദപരമായ ഇടപെടലുകൾ, കുട്ടികളിൽ മതമൗലികവാദം അടിച്ചേൽപ്പിക്കാനുള്ള പ്രവണത, അതിന്റെ ഫലമായി വിദ്യാർത്ഥികളിൽ രൂപപ്പെട്ടുവരുന്ന ജാതീയവും മതപരവുമായ അസഹിഷ്ണുത, ജനാധിപത്യപ്രക്രിയയോടുള്ള അരാജകസ്വഭാവമുള്ള വിമുഖത, വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന അസമത്വം, ആക്രമണോത്സുകത, വിപണീകേന്ദ്രീകൃതമായ പുത്തൻ ആത്മീയത, ശിഥിലമാകുന്ന കുടുംബബന്ധങ്ങൾ, സ്ത്രീപുരുഷ ബന്ധങ്ങളിൽ സംഭവിക്കുന്ന മൂല്യച്യുതി, അന്ധമായ ധനതൃഷ്ണ, വളർന്നുവരുന്ന ഗുണ്ടാ/മാഫിയ സംസ്കാരം, ലഹരിപദാർഥങ്ങളോട് യുവത്വം പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന അമിതാസക്തി, സംസ്കാരത്തെയും വിദ്യാഭ്യാസത്തെയും വർഗീയവൽക്കരിക്കാനുള്ള പ്രവണത തുടങ്ങിയ സാമൂഹികപ്രശ്നങ്ങൾ വളർന്നുവരുന്ന തലമുറയെ ശരിയായ ദിശയിൽ വിദ്യാഭ്യാസം നൽകി വളർത്താൻ പ്രേരണ നൽകുന്നു.

2.3 ഭാവി സമൂഹത്തെക്കുറിച്ചുള്ള കാഴ്ചപ്പാട്

ഭാവി സമൂഹത്തെക്കുറിച്ചുള്ള കാഴ്ചപ്പാട് വികസിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു മാത്രമേ വിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്തെ പരിവർത്തനങ്ങൾക്ക് തുടക്കംകുറിക്കാൻ കഴിയൂ. പുരോഗമനപരമായ ദർശനങ്ങളുടെയും പഠനങ്ങളുടെയും അനുഭവങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ സമൂഹത്തിലെ

മുഴുവൻ വ്യക്തികളുടെയും ക്രിയാത്മക പങ്കാളിത്തമുള്ള ഒരു ഭാവിസമൂഹത്തെ സൃഷ്ടിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

ഓരോ സമൂഹത്തിന്റെയും ഭാവിയെക്കുറിച്ചുള്ള കാഴ്ചപ്പാട് വ്യത്യസ്ത രീതിയിലാവും. അതിനനുസൃതമായാണ് വിദ്യാഭ്യാസ പ്രവർത്തനങ്ങൾ രൂപകല്പന ചെയ്യപ്പെടുക. കേരളത്തിന്റെ ഇന്നത്തെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ വിദ്യാഭ്യാസം രൂപപ്പെടുത്തുമ്പോൾ ജനാധിപത്യം, മതേതരത്വം, സാമൂഹികതുല്യത, ഭരണഘടനാപരമായ മറ്റു മൂല്യങ്ങൾ ഇവ സൂചകങ്ങളായി പരിഗണിക്കണം. മതം, ജാതി, സാമ്പത്തികസ്ഥിതി, ലിംഗവ്യത്യാസം, പ്രാദേശികത എന്നിങ്ങനെ യാതൊരു വിവേചനവും ഇല്ലാത്തതും മാനവികതയിൽ ഊന്നിയതുമായ ഒരു ഭാവി സമൂഹമാണ് നാം സ്വപ്നം കാണേണ്ടത്.

- ദേശീയബോധം, സ്വാശ്രയത്വം, തനതുസംസ്കാരപോഷണം, ജനാധിപത്യ അവകാശങ്ങൾ ഇവയ്ക്ക് മുഖ്യപരിഗണന നൽകുന്നതാകും ഈ സമൂഹം.
- ദരിദ്രജനവിഭാഗങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തിനു മുഖ്യപരിഗണന നൽകുന്നതും ഉല്പാദനാധിഷ്ഠിതമായ ഒരു വികസനസങ്കല്പം മുൻനിറുത്തി വിഭവങ്ങളെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതുമായ സമൂഹമാണ് സൃഷ്ടിക്കപ്പെടേണ്ടത്. നമ്മുടെ മാനവശക്തിയെ സുസ്ഥിരമായ ഒരു വികസനത്തിന് വേണ്ടി പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു സമൂഹക്രമം നാം വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു.
- മനുഷ്യന്റെ കൂട്ടായ്മയിലും സഹകരണത്തിലും അടിയുറച്ച് മുന്നോട്ട് പോകുന്നതാകും ഈ സമൂഹം. സമ്പത്തിന്റെ ഉൽപാദനവും വിതരണവും നീതിപൂർവകവും കാര്യക്ഷമവുമായ വികസനമാതൃകകൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും അവ പരിപാലിക്കുകയും ചെയ്യും.
- അറിവ് പൊതുസമ്പത്താണെന്ന ധാരണയുടെയും അന്വേഷണവും വിമർശനാത്മക ചിന്തയും അറിവു നിർമ്മാണപ്രക്രിയയുടെ അടിസ്ഥാന ശിലയാണെന്ന തിരിച്ചറിവിന്റെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിരന്തരം പുതുക്കുന്ന അറിവിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ സമൂഹത്തെ നവീകരിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കും.
- ചരിത്രപരവും സാമൂഹികവുമായ കാരണങ്ങളാൽ പുറന്തള്ളപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങളോടുള്ള വിവേചനങ്ങൾക്കെതിരെ നിരന്തരം പോരാടുന്ന ഈ സമൂഹം സ്ത്രീക്കും പുരുഷനും സമൂഹത്തിന്റെ പുരോഗതിയിൽ തുല്യസ്ഥാനം നൽകും.
- സാംസ്കാരിക വൈവിധ്യം മാനിച്ചുകൊണ്ട് സ്വന്തം സാംസ്കാരിക പാരമ്പര്യത്തെ സംരക്ഷിക്കുകയും ഉപഭോഗ സംസ്കാരത്തിന്റെ ദുഷ്പ്രവണതകൾക്കെതിരെ ശക്തമായ നിലപാടെടുക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സമൂഹമായിരിക്കും ഇത്. സാംസ്കാരിക രംഗത്ത് മാധ്യമങ്ങൾ ഉയർത്തുന്ന അനഭിലഷണീയമായ പ്രവണതകൾ തിരിച്ചറിയുന്നതിനും അതിനെതിരെ പ്രതികരിക്കുന്നതിനും കഴിയുന്നതായിരിക്കും ഇത്.
- സാമൂഹികതിന്മകൾക്കെതിരെ അണിചേരാനും സാമൂഹിക പുരോഗതിക്കായുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകാനുമുള്ള സന്നദ്ധത, വിഭാഗീയ ശക്തികൾക്കെതിരെ ശക്തമായി പ്രതികരിക്കുന്നതിനുള്ള മനോഭാവം ഇവ പ്രതീക്ഷിത സമൂഹത്തിന്റെ മുഖമുദ്രയായിരിക്കും.

2.4 വിദ്യാഭ്യാസ ലക്ഷ്യങ്ങൾ

കേരളത്തിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നിർണയിക്കുമ്പോൾ ഇന്ത്യയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യവും പരമാധികാരവും മതേതരത്വവും ജനാധിപത്യവും അരക്കിട്ടുറപ്പിക്കാൻ കരുത്തുള്ള ഒരു

സമൂഹത്തെ മുന്നിൽ കാണേണ്ടതുണ്ട്. ഉയർന്ന സൗന്ദര്യബോധവും പ്രവൃത്തുന്മുഖമായ മാനുഷിക മൂല്യങ്ങളും ഇതിലൂടെ ഫലവത്താക്കാൻ കഴിയണം. സുരക്ഷിതത്വ ബോധവും ചുമതലാ ബോധവും സാമൂഹിക ജീവിതത്തിന്റെ സമസ്ത രംഗങ്ങളിലും തെളിയണം. തന്റെ വളർച്ച കുടുംബത്തിന്റെയും സമൂഹത്തിന്റെയും വളർച്ചയുടെ ഭാഗമെന്ന തിരിച്ചറിവ് ഓരോ വ്യക്തിയിലും ഉണ്ടാകേണ്ടതാണ്. സമഗ്രവും സുസ്ഥിരവുമായ പുരോഗതിക്കു വേണ്ടി നിലകൊള്ളുന്ന സമൂഹത്തെ മുന്നിൽ കണ്ടുകൊണ്ട് രൂപീകരിക്കുന്ന വിദ്യാഭ്യാസ പ്രക്രിയയുടെ വിശാലലക്ഷ്യങ്ങൾ ഇവയാണ്.

സാമൂഹിക നീതിക്കു വേണ്ടിയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം

സമത്വത്തിലും നീതിയിലും അടിയുറച്ച ഒരു സാമൂഹിക ക്രമം രൂപപ്പെടുത്താൻ കുട്ടികളെ സജ്ജരാക്കുന്ന വിദ്യാഭ്യാസമാണ് ലക്ഷ്യമിടേണ്ടത്. ഇത് ജനാധിപത്യത്തിലും മതനിരപേക്ഷതയിലും ലിംഗ സമത്വത്തിലും അധിഷ്ഠിതമായിരിക്കണം. പുരോഗമനപരവും ചലനാത്മകവും സുസ്ഥിരവുമായ ഒരു വികസനസംസ്കാരം വളർത്താൻ വിദ്യാഭ്യാസം പര്യാപ്തമാവണം. ഭരണഘടന മതനിരപേക്ഷത വിഭാവന ചെയ്യുന്നു. ഇത് ജാതിമതാധിപത്യങ്ങളുടെ പേരിലുള്ള സ്വർഭയെയും അക്രമങ്ങളെയും പ്രതിരോധിക്കുന്ന വിധം ശക്തമാക്കി പരിപാലിക്കേണ്ടതുണ്ട്. സങ്കുചിതമായ താല്പര്യങ്ങളെ തടയാനും കൂട്ടായ്മ വളർത്താനും കഴിയുന്ന പഠനക്രമമാണ് ലക്ഷ്യമിടേണ്ടത്. വിമോചനത്തിനും സാമൂഹിക മാറ്റത്തിനും വേണ്ടിയുള്ള ഉപാധിയായി വിദ്യാഭ്യാസം മാറണം. ആത്മപ്രകാശനത്തിനും സ്വതാവബോധത്തിനുമുള്ള വഴിതുറക്കുന്നതുമാവണം വിദ്യാഭ്യാസം.

വിദ്യാഭ്യാസം സന്തുലിതവും വിവേകപൂർണ്ണവുമായ വികസനത്തിന്

പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സമഗ്രമായ അവബോധം വളർത്തിയെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്. സുസ്ഥിരവികസനം എന്ന ലക്ഷ്യം മുന്നിൽ കണ്ടുകൊണ്ട് എല്ലാ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളെയും പരിസ്ഥിതിക്ക് അനുഗുണമാകും വിധം രൂപപ്പെടുത്താനുള്ള മനോഭാവമാണ് വികസിപ്പിക്കേണ്ടത്. വിഭവസംരക്ഷണത്തിലും വിനിയോഗത്തിലും സന്തുലിതവും വിവേകപൂർണ്ണവുമായ സമീപനം സ്വീകരിക്കാൻ വിദ്യാർത്ഥികൾ പ്രാപ്തി കൈവരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

മികച്ച പൗരത്വം വികസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം

സമൂഹത്തിൽ ഉത്തരവാദിത്തമുള്ള പൗരന്മാരായി പ്രവർത്തിക്കാൻ കഴിവു നൽകുന്നതായിരിക്കണം വിദ്യാഭ്യാസം. യുക്തിചിന്തയും ചരിത്രബോധവും രാഷ്ട്രീയ വീക്ഷണവും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതായിരിക്കണം പൗരബോധം. ശാസ്ത്രീയ സമീപനവും നീതിബോധവും ജീവിതത്തിന്റെ സമസ്ത മേഖലയിലും പ്രകടിപ്പിക്കാൻ ഭാവിതലമുറക്ക് കഴിയണം.

ഉയർന്ന ദേശീയബോധം വളർത്തുന്ന വിദ്യാഭ്യാസം

സാർവദേശീയ വീക്ഷണത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായ ദേശീയബോധമാണ് നാം ലക്ഷ്യമിടേണ്ടത്. മാനവപുരോഗതിയും വിശ്വസ്നേഹവും ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുന്നതാകണം അത്. ഭാരതത്തിന്റെ വൈവിധ്യങ്ങളെ അംഗീകരിക്കുന്നതും കൂട്ടിയിണക്കുന്നതുമായി ഈ ദേശീയ ബോധം വളരേണ്ടതുണ്ട്.

അവകാശ ബോധത്തിലധിഷ്ഠിതമായ വിദ്യാഭ്യാസം

ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന ഉറപ്പുനൽകുന്നതും ഐക്യരാഷ്ട്ര പ്രമാണങ്ങളിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതുമായ അവകാശങ്ങൾ സമൂഹത്തിൽ പ്രാവർത്തികമാക്കാൻ ഉതകുന്ന വിദ്യാഭ്യാസമാണ്

ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ഇത് മനുഷ്യാവകാശങ്ങളും കുട്ടികളുടെയും സ്ത്രീകളുടെയും പ്രത്യേക അവകാശങ്ങളും സംരക്ഷിക്കാൻ പശ്ചാത്തലമൊരുക്കുന്നതാവണം. വിദ്യാഭ്യാസാനുഭവങ്ങൾക്ക് അവകാശബോധവികാസവുമായി നേർബന്ധം ഉണ്ടാകണം.

ശാസ്ത്രസാങ്കേതികാവബോധം വളർത്തുന്ന വിദ്യാഭ്യാസം

അനുദിനം വികസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശാസ്ത്രസാങ്കേതിക വിദ്യകൾ സ്വായത്തമാക്കുന്നതിനും ജീവിതസാഹചര്യങ്ങളിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിനുമുള്ള കഴിവ് വളർത്തിയെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്. ശാസ്ത്രസാങ്കേതിക വികാസങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് അറിവും ശേഷികളും പരിവർത്തിപ്പിക്കാനുള്ള മികവ് വിദ്യാർത്ഥികൾ കൈവരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. പൊതുസമൂഹത്തിന്റെ താല്പര്യങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്ത് ശാസ്ത്രസാങ്കേതിക രംഗത്തെ മാറ്റങ്ങളോട് നിലപാടുകൾ സ്വീകരിക്കാനും കഴിയണം.

ശാസ്ത്രീയ മനോഭാവം ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം

കാര്യകാരണബന്ധത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രശ്നങ്ങളെ സമീപിക്കണം. പരിഹാരങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കണം. ഇതിന് യുക്തിചിന്ത വളർത്താൻ ഉതകുന്ന വിദ്യാഭ്യാസമാണ് ലഭ്യമാക്കേണ്ടത്. ശാസ്ത്രവും കപടശാസ്ത്രവും തിരിച്ചറിഞ്ഞ് പ്രവർത്തിക്കാൻ വിദ്യാർത്ഥികളെ സജ്ജരാക്കേണ്ടതുണ്ട്. അന്ധവിശ്വാസങ്ങളുടെയും അനാചാരങ്ങളുടെയും വിഭാഗീയതകളുടെയും മുൻവിധികളുടെയും സ്വാധീനത്തിൽ നിന്ന് സമൂഹത്തെ മോചിപ്പിക്കാൻ അവർക്കു കഴിയണം. ശാസ്ത്രീയമായ ജീവിതവീക്ഷണത്തിന്റെ അർത്ഥലങ്ങൾ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലൂടെ സ്വാംശീകരിക്കാൻ കഴിയണം. അശാസ്ത്രീയതകൾക്കെതിരായ നിലപാടുകൾ സ്വീകരിക്കാനുള്ള മനോഭാവം ലഭിക്കുകയും വേണം.

സാംസ്കാരികത്തനിമ പരിപാലിക്കുന്ന വിദ്യാഭ്യാസം

പ്രാദേശികവും പരമ്പരാഗതവുമായ ജ്ഞാനരൂപങ്ങളും നാട്ടറിവുകളും (കൃഷി, ജലം, ഭൂവിനിയോഗം, കല, കരവിരുത്...) കണ്ടെത്തുന്നതിനും പ്രസക്തമായവ പരിരക്ഷിക്കുന്നതിനും പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിനുമുള്ള കഴിവ് വളർത്തിയെടുക്കുന്നതായിരിക്കണം വിദ്യാഭ്യാസം. ആരോഗ്യം, കായികശേഷിവികസനം, കലാസംസ്കാരം, തൊഴിൽസംസ്കാരം എന്നിവ വളർത്തിയെടുക്കാൻ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലൂടെ കഴിയണം.

തൊഴിൽനൈപുണി വളർത്തുന്ന വിദ്യാഭ്യാസം

അധ്വാനം സമൂഹത്തെ പരിവർത്തിപ്പിക്കുന്നു. അധ്വാനത്തിന്റെ മഹത്വം തിരിച്ചറിയണം. അറിവും അധ്വാനവും പരസ്പരപൂരക സ്വഭാവത്തോടെ വിലയിരുത്തപ്പെടുന്ന വിദ്യാഭ്യാസമാണ് വേണ്ടത്. പ്രവൃത്തിയിലുള്ള അനുഭവങ്ങൾ തൊഴിൽപരമായ ജ്ഞാനവും നൈപുണികളും മനോഭാവവും വികസിപ്പിക്കും. വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ എല്ലാ തലങ്ങളിലും വിഭിന്ന രൂപങ്ങളിൽ അധ്വാനശക്തീവികസനം ലക്ഷ്യമിടണം. കൃഷിയുടെ മഹത്വം തിരിച്ചറിയുന്നതിനും മണ്ണിനും ജീവനും അനുകൂലമായ കൃഷിയും കൃഷിരീതികളും വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുന്നതിനുമുള്ള കഴിവ് വളർത്തിയെടുക്കണം.

സാമൂഹികവും ജനാധിപത്യപരവുമായ മൂല്യങ്ങൾ നേടാനുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം

വ്യക്തി, കുടുംബം, സമൂഹം എന്നിവയുടെ കൂട്ടായ്മയിലൂടെ അനുതാപം, സ്നേഹം, ആർദ്രത, സാഹോദര്യം തുടങ്ങിയ ജീവിതമൂല്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കാൻ വിദ്യാഭ്യാസം സഹായകമാവണം. ആരോഗ്യകരമായ ലൈംഗികാവബോധം വളർത്താൻ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലൂടെ കഴിയണം.

സ്വാശ്രയവും ഉഴട്ടി വളർത്തുന്ന വിദ്യാഭ്യാസം

സാമൂഹിക രാഷ്ട്രീയസാമ്പത്തിക സാംസ്കാരിക മണ്ഡലങ്ങളിൽ സ്വാശ്രയ സങ്കല്പം വളർത്തിയെടുക്കാൻ ഉതകുന്ന വിദ്യാഭ്യാസമാവണം നടപ്പിലാക്കേണ്ടത്.

ചെറുത്തുനില്പിനു കരുത്തു പകരുന്ന വിദ്യാഭ്യാസം

ആഗോളവൽക്കരണം മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്ന അനഭിലഷണീയ പ്രവണതകളെയും എല്ലാത്തരം അധിനിവേശങ്ങളെയും ചെറുത്തുനിൽക്കാനുള്ള മനോഭാവവും കരുത്തും പകരാൻ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു കഴിയണം. ആവശ്യവും ധൂർത്തും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം തിരിച്ചറിയാനും ഉപഭോഗഭ്രാന്തിനടിമപ്പെടാതെ സ്വയം നിയന്ത്രിക്കാനും വിദ്യാർത്ഥികളെ പ്രാപ്തരാക്കേണ്ടതുണ്ട്. സ്വാതന്ത്ര്യനിരാസത്തിന്റെയും സാംസ്കാരികാധിനിവേശത്തിന്റെയും വിപത്തുകൾ തിരിച്ചറിയുവാൻ അവർക്കു കഴിയണം.

അറിവിന്റെ നിർമ്മാണത്തിലും വിനിമയത്തിലും ഉന്നമന വിദ്യാഭ്യാസം

അറിവ് നിർമ്മിച്ചെടുക്കുന്നതിനും സമൂഹത്തിൽ വിനിമയം ചെയ്യുന്നതിനും വിദ്യാഭ്യാസത്തിലൂടെ കഴിവ് ആർജ്ജിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അറിവുനിർമ്മാണത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ വംശം, വർഗം, ലിംഗം തുടങ്ങിയവയുടെ പേരിലുള്ള വിവേചനങ്ങളെ പ്രതിരോധിക്കുവാനും അതിജീവിക്കുവാനും അവർക്കു കഴിയണം. തങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങളും അറിവും ആശയങ്ങളും പ്രാദേശിക, ദേശീയ അന്തർദേശീയ തലങ്ങളിൽ പങ്കുവയ്ക്കുന്നതിനും പ്രതികരിക്കുന്നതിനും ആവശ്യമായ ഭാഷാസാഹചര്യങ്ങൾ നേടാൻ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലൂടെ കഴിയണം.

വിമർശനാത്മക സമീപനം പോഷിപ്പിക്കുന്ന വിദ്യാഭ്യാസം

മാനവരാശിയുടെ നേട്ടങ്ങളെ സമഗ്രമായി വിലയിരുത്താനുള്ള കഴിവ് വിദ്യാർത്ഥികളിൽ വളർത്തിയെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്. എല്ലാത്തരം ചൂഷണങ്ങൾക്കുമെതിരെ നിലപാടു സ്വീകരിക്കാൻ അവർക്കു കഴിയണം. ജീവിതാനുഭവങ്ങളെയും ജീവിത സന്ദർഭങ്ങളെയും വിമർശനാത്മകമായി നോക്കിക്കാണാനും വിവേചനബുദ്ധിയോടെ തീരുമാനമെടുക്കാനും അവർക്കു കഴിയണം. സ്വയംവിമർശനത്തിനുള്ള സന്നദ്ധതയും ആവശ്യമാണ്. സാമൂഹികതിന്മകളെ തിരിച്ചറിയാനും ചോദ്യംചെയ്യാനും യുക്തിഭദ്രമായി പ്രതിരോധിക്കാനും കഴിയണം. മുൻവിധികളെയും പിടിവാശികളെയും പ്രലോഭനങ്ങളെയും ചെറുക്കാനുള്ള കഴിവ് നിരന്തരം വളർത്തേണ്ടതുണ്ട്. വ്യത്യസ്ത ആശയങ്ങളെ സമചിത്തതയോടെ സ്വീകരിക്കാനും സമന്വയിപ്പിക്കാനും കഴിയണം. പ്രചരിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ആശയങ്ങൾ വിശകലനം ചെയ്യുന്നതിനും തെറ്റുകൾ തിരിച്ചറിയുന്നതിനും പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനും അവർക്ക് കഴിയണം. അതിന്റെ രാഷ്ട്രീയ സാമൂഹിക സാംസ്കാരിക തലത്തിൽ വിശകലനം ചെയ്ത് നിലപാടുകൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

2.5 പാഠ്യപദ്ധതിരൂപീകരണ പ്രക്രിയ

കേരളത്തിലെ പൊതുസമൂഹം വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്ത് പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന സജീവ താൽപര്യത്തെ മാനിച്ചുകൊണ്ട് ജനാധിപത്യപരമായ രീതിയിലാണ് പാഠ്യപദ്ധതി രൂപീകരണപ്രക്രിയ വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്. കേരളത്തിന്റെ ഭാവിവികസനവുമായി ബന്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അതിബൃഹത്തായ പ്രവർത്തനപരിപാടികൾ ഇതിനോടകം ആസൂത്രണം ചെയ്യപ്പെട്ടു. സാമൂഹികപ്രവർത്തകർ, വിദ്യാഭ്യാസവിദഗ്ദ്ധർ, അധ്യാപകർ, ജനപ്രതിനിധികൾ, വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, സാംസ്കാരിക പ്രവർത്തകർ തുടങ്ങിയവർ ഭാഗഭാക്കായ ഈ പ്രവർത്തനത്തിൽ നിരന്തരം ആശയങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നതിന് സമൂഹത്തിന് അവസരമുണ്ടായിരുന്നു. ഇന്റർനെറ്റിൽ എല്ലാ വിവരങ്ങളും നൽകിക്കൊണ്ട് സുതാര്യമായ രീതി സ്വീകരിച്ചുവരികയാണ്. പഞ്ചായത്തുതലം

വരെ ചർച്ചകൾ സംഘടിപ്പിച്ചും മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ വന്ന പ്രതികരണങ്ങൾ സ്വീകരിച്ച് സമഗ്രവും കാലികപ്രസക്തവുമായ പാഠ്യപദ്ധതി രൂപീകരിക്കാൻ മുൻവിധികളില്ലാത്ത തുറന്ന സമീപനം ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണ് പിന്തുടരുന്നത്. വിശദാംശങ്ങൾ ചുവടെ നൽകിയിരിക്കുന്നു.

പരിഷ്കരണത്തിന്റെ നാൾവഴി

ദേശീയ പാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂട് 2005 അടിസ്ഥാനമാക്കി കേരളത്തിൽ സ്കൂൾ പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കരണത്തിനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ 2006 ആഗസ്റ്റ് മാസം ആരംഭിച്ചു. കേരള പാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂട് 2007 എന്ന പേരിൽ പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കരണത്തിന്റെ ഒരു ഘട്ടം പൂർത്തിയാവുകയാണ്. താഴെ പറയുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെയാണ് ഇത് മുന്നേറിയത്:

- പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കരണത്തിനുള്ള പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി എൻ.സി.ഇ.ആർ.ടിയുടെയും കേരള സർക്കാരിന്റെയും പരിഗണനയ്ക്കായി സമർപ്പിച്ചു.
- ദേശീയ പാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂട് 2005ന്റെ മലയാള പരിഭാഷ അച്ചടിച്ച് വിതരണം ചെയ്തു.
- കരിക്കുലം കമ്മിറ്റി പ്രതിനിധികൾ, വിദ്യാഭ്യാസ വിദഗ്ധർ, സംസ്ഥാന വിദ്യാഭ്യാസ ഉപദേശക സമിതി പ്രതിനിധികൾ, എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടി ഫാക്കൽറ്റി അംഗങ്ങൾ എന്നിവരെ ഉൾപ്പെടുത്തി രണ്ടു ദിവസത്തെ ശില്പശാല സംഘടിപ്പിച്ച് പ്രവർത്തന പദ്ധതിയ്ക്ക് രൂപം നൽകി. 14 വിഷയമേഖലകൾ നിർണയിക്കുകയും 14 ഫോക്കസ് ഗ്രൂപ്പുകൾ രൂപപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകാൻ 30 അംഗ കോർഗ്രൂപ്പും, 230 അംഗങ്ങൾ അടങ്ങിയ 14 ഫോക്കസ് ഗ്രൂപ്പുകളും രൂപീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ സർക്കാരിനു സമർപ്പിച്ചു.
- കേരള സർക്കാർ രൂപീകരിച്ച കോർ ഗ്രൂപ്പിന്റെ ആദ്യയോഗം എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടിയിൽ നടന്നു. 14 ഫോക്കസ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ സംയുക്ത ശില്പശാല ആസൂത്രണം ചെയ്തു. പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കരണ പ്രക്രിയയ്ക്ക് അംഗീകാരം നൽകി.
- ഫോക്കസ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങളും കോർ ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങളും ഉൾപ്പെടെ 200 പേരെ പങ്കെടുപ്പിച്ചുകൊണ്ട് മൂന്ന് ദിവസത്തെ ശില്പശാല സംഘടിപ്പിച്ചു. എൻ.സി.എഫ് 2005 പരിചയപ്പെടൽ, നിരീക്ഷണങ്ങൾ രൂപീകരിക്കൽ, കേരളത്തിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസ ആവശ്യങ്ങൾ നിർണയിക്കൽ, ഫോക്കസ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ പ്രവർത്തനരീതി നിശ്ചയിക്കൽ, നിലവിലുള്ള പാഠ്യപദ്ധതി വിശകലനം എന്നിവ ഈ ശില്പശാലയിലൂടെ നിർവഹിച്ചു. എൻ.സി.ഇ.ആർ.ടി കരിക്കുലം ഗ്രൂപ്പ് തലവൻ ഡോ.എം.എ.ഖാദർ, ദില്ലി സർവകലാശാല കരിക്കുലം വിഭാഗത്തിലെ ഡോ.അനിതാ റാംപാൽ, മൈസൂരിലെ റീജിയണൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് എജ്യൂക്കേഷൻ ഇവാല്യൂവേഷൻ വിഭാഗത്തിലെ ഡോ. മഞ്ജുളാ റാവു തുടങ്ങിയവർ ഇതിൽ പങ്കെടുത്തു.
- ഫോക്കസ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ പ്രവർത്തനം 14 ജില്ലകളിലെ ഡയറ്റുകൾ കേന്ദ്രീകരിച്ചാണ് ആസൂത്രണം ചെയ്തത്. പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കരണപ്രക്രിയയും ഫോക്കസ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ പ്രവർത്തനക്രമവും ചർച്ചചെയ്യുന്നതിന് ഡയറ്റ് പ്രിൻസിപ്പൽമാർ, വിദ്യാഭ്യാസ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർമാർ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പ്രതിനിധികൾ, എസ്.എസ്.എ പ്രതിനിധികൾ, കോർ ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങൾ, എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടി ഫാക്കൽറ്റികൾ, ഡി.പി.ഐ എന്നിവർ യോഗം ചേരുകയും ജില്ലാതലത്തിൽ അഭിപ്രായരൂപീകരണം നടത്തുന്നതിന് സെമിനാറുകൾ സംഘടിപ്പിക്കാൻ തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്തു.

- ഡയറ്റുകളുടെയും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും സംയുക്താഭിമുഖ്യത്തിൽ 14 ജില്ലാതല സെമിനാറുകൾ സംഘടിപ്പിച്ച് അഭിപ്രായങ്ങൾ സ്വരൂപിച്ചു.
- പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കരണത്തിൽ സ്വീകരിക്കേണ്ട പൊതുസമീപനം രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിന് 3 ദിവസത്തെ ശിൽപശാല സംഘടിപ്പിച്ചു. 14 ഫോക്കസ് ഗ്രൂപ്പുകളിലെയും അംഗങ്ങൾ ജില്ലാതല സെമിനാറുകളിൽ ഉരുത്തിരിഞ്ഞുവന്ന അഭിപ്രായങ്ങൾ ശിൽപശാലയിൽ അവതരിപ്പിച്ച് തുടർപരിപാടികൾക്ക് രൂപം നൽകി.
- വിവിധ മേഖലകളിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ സൂക്ഷ്മമായി പഠിക്കുന്നതിനുള്ള പരിപാടികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യാൻ ഫോക്കസ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങളുടെ 3 ദിവസത്തെ ശിൽപശാല സംഘടിപ്പിച്ചു. ഒരു കരട് സമീപനരേഖയ്ക്ക് ശിൽപശാല രൂപം നൽകി.
- ജില്ലാതല പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കാൻ ഡയറ്റ് പ്രിൻസിപ്പൽമാരുടെ യോഗം സംഘടിപ്പിച്ചു.
- പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്കരണവുമായി പൊതുജനങ്ങൾക്ക് നിരന്തരം ബന്ധപ്പെടുന്നതിനായി www.kerala.gov.in എന്ന വിലാസത്തിൽ വെബ് പോർട്ടൽ ആരംഭിച്ചു.
- രണ്ടുമാസക്കാലം 14 ജില്ലകളിൽ ഡയറ്റുകളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഫോക്കസ് ഗ്രൂപ്പുകൾ വിശദമായ പഠനം നടത്തി. പാഠപുസ്തകം, പഠനസാമഗ്രികൾ എന്നിവയുടെ വിലയിരുത്തലിലൂടെയും സ്കൂൾസന്ദർശനം, സർവ്വേ എന്നിവയിലൂടെയും വിശദമായ പഠനം നടത്തി 14 പൊസിഷൻ പേപ്പറുകൾ രൂപപ്പെടുത്തി.
- ഇടക്കാല വിലയിരുത്തൽ നടത്തി ഫോക്കസ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ പ്രവർത്തനം അവലോകനം ചെയ്തു.
- കരിക്കുലം കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങൾ, കോർ ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങൾ എന്നിവരുടെ 3 ദിവസത്തെ ശിൽപശാലയിൽ പൊസിഷൻ പേപ്പറുകൾ വിശദമായ ചർച്ചയ്ക്ക് വിധേയമാക്കി.
- പൊസിഷൻ പേപ്പറിലെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ അടിസ്ഥാനമാക്കി കേരള പാഠ്യപദ്ധതി ചട്ടക്കൂട് 2007ന് രൂപം നൽകി.

ഈ ചട്ടക്കൂട് വ്യാപകമായ ചർച്ചയ്ക്കും അംഗീകാരത്തിനുമായി കേരളസമൂഹത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നതാണ്. പന്ത്രണ്ടാം ക്ലാസുവരെയുള്ള സിലബസ് രൂപീകരണം, പാഠ്യപദ്ധതി നിർമ്മിതി, പഠനോപകരണനിർമ്മിതി, ട്രൈ ഔട്ട് അധ്യാപകരെ സജ്ജീകരിക്കൽ, ഘടനാപരമായ പരിഷ്കാരങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ ഇനി ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്.

